

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmánya 22. cikkének módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra vonatkozó ajánlás

(EKB/2017/18)

(előterjesztő: az Európai Központi Bank)

(2017/C 212/04)

INDOKOLÁS

I. BEVEZETÉS

2015. március 4-én a Törvényszék ítéletet hozott a T-496/11. sz., Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága kontra Európai Központi Bank ügyben⁽¹⁾. A Törvényszék megállapította, hogy az Európai Központi Bank (EKB) nem rendelkezik az elszámolási rendszerek működésének szabályozásához szükséges hatáskörrel, a központi szerződő feleket (CCP-k) is beleértve. Ezért a Törvényszék megsemmisítette az EKB által 2011. július 5-én közzétett, az eurorendszerre vonatkozó felvigyázói keretrendszert, amennyiben az a CCP-kkel szemben valamely euroövezeti tagállam területén való letelepedési kötelezettséget határozott meg.

A Törvényszék ugyanakkor megjegyezte, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 129. cikkének (3) bekezdése egyszerűsített módosítási mechanizmust ír elő a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának (a továbbiakban: a KBER Alapokmánya) bizonyos cikkei tekintetében. Ez lehetővé teszi az Európai Parlament és a Tanács számára, hogy rendes jogalkotási eljárás keretében, az EKB ajánlása vagy a Bizottság javaslata alapján módosítsa a KBER Alapokmányának 22. cikkét. A Törvényszék véleménye szerint, amennyiben az EKB úgy ítéli meg, hogy a CCP-k szabályozására irányuló hatáskör szükséges a Szerződés 127. cikke (2) bekezdésének negyedik francia bekezdésében előírt feladat hatékony ellátásához, az EKB feladata lenne, hogy az uniós jogalkotóhoz forduljon a 22. cikk módosítása érdekében.

A globális és európai szinten mutatkozó jelentős fejlemények várhatóan fokozzák majd az elszámolási rendszerek, különösen a CCP-k által a fizetési rendszerek zavartalan működésére és az egységes monetáris politika végrehajtására nézve jelentett kockázatot, végső soron hatást gyakorolva az eurorendszer árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges céljára.

A fentiekre tekintettel az EKB előterjeszti a KBER Alapokmánya 22. cikkének módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra vonatkozó jelen ajánlást. A KBER Alapokmányának 40.3. cikkével összhangban az ajánlást a Kormányzótanács egyhangúlag fogadta el. Ez az ajánlás közzétételre kerül az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

II. ÁLTALÁNOS MEGFONTOLÁSOK

A CCP-ket érintő zavarok több csatornán keresztül is hatást gyakorolhatnak az eurorendszer árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges céljára. Először is, az ilyen zavarok érinthetik az euroövezeti hitelintézetek likviditási pozícióját, potenciálisan megzavarva az euroövezeti fizetési rendszerek zavartalan működését. Ez a központi banki likviditás iránti megnövekedett igényhez és az eurorendszer egységes monetáris politikájának végrehajtását érintő lehetséges kihívásokhoz vezethet. Másodsorban, az ilyen zavarok ronthatják azon pénzügyi piaci szegmensek működését, amelyek kulcsfontosságúak a monetáris transzmisszió szempontjából.

Az Európai Parlament és a Tanács 2012-ben elfogadta a 648/2012/EU rendeletet⁽²⁾, amely meghatározza többek között az annak biztosítását szolgáló szabályozási és felügyeleti keretet, hogy a CCP-k biztonságosak és stabilak legyenek

⁽¹⁾ ECLI: EU:T:2015:133.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.).

és mindenkor szigorú szervezeti, üzletviteli és prudenciális követelményeknek feleljenek meg. E szabályozási keret felügyeleti kollégiumok formájában megjelenő kollektív felügyeleti rendszert foglal magában, amely előírja az eurorendszer bevonását, a pénznem stabilitását esetlegesen veszélyeztető stresszhelyzetek esetén is. Ezenkívül a CCP-k növekvő rendszerszintű jelentőségére tekintettel az Európai Bizottság a CCP-k helyreállítására és szanálására irányuló keretrendszerről szóló rendelet iránti javaslatot ⁽¹⁾ fogadott el.

A globális és európai szinten mutatkozó jelentős fejlemények várhatóan fokozzák majd az elszámolási rendszerek, különösen a CCP-k által a fizetési rendszerek zavartalan működésére és az egységes monetáris politika végrehajtására nézve jelentett kockázatot, végső soron hatást gyakorolva az eurorendszer árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges céljára.

Először is, az Egyesült Királyságnak az Európai Unióból történő kilépése lényeges hatással lesz az eurorendszer arra való képességére, hogy ellássa az eurót kibocsátó központi bankként fennálló feladatait. Jelenleg az Egyesült Királyságban letelepedett CCP-k jelentős volumenű euróban denominált tranzakciót számolnak el: az euróban denominált repoügyleteknek és az euróban denominált kamatswapügyletek nyitott pozícióinak becsült napi értéke 101 milliárd eurót, illetve 33 billió eurót tesz ki (az uniós piac körülbelül 99 %-a) ⁽²⁾. Így egy nagyobb egyesült királysági CCP-t érintő jelentős zavar az euroövezetben a likviditás komoly csökkenéséhez vezethet. Az eurorendszer arra való képességére, hogy figyelemmel kísérje és kezelje az egyesült királysági CCP-k jelentette kockázatokat, kedvezőtlen hatással lesz, ha az egyesült királysági CCP-k már nem tartoznak majd az uniós CCP-kre vonatkozó, a 648/2012/EU rendelet szerinti szabályozási és felügyeleti keret hatálya alá. Az EKB és a Bank of England közötti, a jelentős euróban denominált üzleti tevékenységgel rendelkező egyesült királysági CCP-kkel kapcsolatos információcserére és együttműködésre vonatkozó jelenlegi megállapodások továbbá a 648/2012/EU rendelet alapján létrehozott kollégiumok formájában megjelenő kollektív felügyeleti rendszerre építenek, azonban azt nem tudják helyettesíteni. Az egyesült királysági CCP-kre ehelyett a jövőben csak az említett rendelet alapján a harmadik országbeli CCP-kre alkalmazandó rendszer vonatkozhat.

Másodszor, a központi elszámolás egyre inkább határokon átnyúló jellegűvé és rendszerszinten jelentőssé válik. 2009 szeptemberében a pittsburghi csúcstalálkozón a G20-ak vezetői megállapodtak abban, hogy valamennyi szabványos tőzsdén kívüli származtatott ügyletet CCP-n keresztül kelljen elszámolni. E kötelezettségvállalást a G20-ak vezetői 2010 júniusában megerősítették, és azt az Unió a 648/2012/EU rendelettel végrehajtotta. Ezen túlmenően az Unió pénzügyi piacainak integrációjával a CCP-k az elsősorban nemzeti igények és piacok kiszolgálásából kritikus infrastruktúrákká nőttek ki magukat az Unió pénzügyi piacain. Ezek a fejlemények az Unióban és globálisan egyaránt a CCP-k nagyságrendjének és jelentőségének drámai növekedéséhez vezettek.

Harmadszor, 2017. június 13-án az Európai Bizottság előterjesztette a pénzügyi stabilitásnak, valamint az uniós pénzügyi piacok számára rendszerszintű jelentőséggel bíró CCP-k biztonságának és stabilitásának garantálására irányuló jogalkotási javaslatát ⁽³⁾. A Bizottság javaslata a szorosabbra fűzött és integráltabb tőkepiacok fejlődésének elősegítése érdekében a felügyeleti hatóságok általi felügyelet fokozott integrálását kívánja bevezetni, valamint további feladatköröket a kibocsátó központi bank számára. Kezelnit kívánja továbbá az Egyesült Királyságnak az Unióból történő kilépése által felvetett kérdéseket, valamint biztosítani azt, hogy az uniós pénzügyi piacok szempontjából rendszerszinten kulcsfontosságú szerepet betöltő CCP-kre az uniós jogi keretrendszer által nyújtott biztosítékok vonatkozzanak.

Ezzel összefüggésben annak biztosítása érdekében, hogy az eurorendszer mint az eurót kibocsátó központi bank el tudja látni a jogalkotási javaslatban előirányzott szerepet, alapvető jelentőséggel bír, hogy a Szerződés és a KBER Alapokmánya alapján rendelkezzen a megfelelő hatáskörökkel. Az eurorendszernek hatáskörrel kell rendelkeznie arra, hogy figyelemmel kísérje és értékelje a jelentős mennyiségű euróban denominált tranzakciót elszámoló CCP-k jelentette kockázatokat. Ennek magában kell foglalnia különösen az eurorendszer alapvető feladatait és elsődleges célját érintő kockázatokra válaszul kötelező értékelések elfogadására, valamint – más uniós hatóságokkal szoros együttműködésben – korrekciós intézkedések előírására vonatkozó szabályozási hatáskört. Ezenkívül, amennyiben az euro stabilitásának védelme érdekében szükséges, az EKB-nak a 648/2012/EU rendelet keretein kívül szabályozási hatáskörrel kell rendelkeznie arra, hogy a jelentős mennyiségű euróban denominált tranzakciót elszámoló CCP-kre vonatkozóan további követelményeket fogadjon el.

A fentiekre tekintettel az EKB úgy ítéli meg, hogy az elszámolási rendszerek, így különösen a CCP-k szabályozására irányuló hatáskör javára történő elismerése szükséges a Szerződés 127. cikke (2) bekezdésének első és negyedik francia bekezdésében említett alapvető feladatai hatékony ellátásához.

⁽¹⁾ A központi szerződő felek helyreállítására és szanálására irányuló keretrendszerről, valamint az 1095/2010/EU, a 648/2012/EU és az (EU) 2015/2365 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet iránti javaslat (COM(2016) 856 final).

⁽²⁾ LCH.Clearnet Ltd CPMI-IOSCO nyilvános mennyiségi közzétételi információ, 2017. január.

⁽³⁾ COM(2017) 331 final.

Ajánlás:**„AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA****a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmánya 22. cikkének módosításáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 129. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányára és különösen annak 40.1. cikkére,

tekintettel az Európai Központi Bank ajánlására,

tekintettel az Európai Bizottság véleményére (*),

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A Központi Bankok Európai Rendszerének (KBER) alapvető feladatai között szerepel az Unió monetáris politikájának meghatározása és végrehajtása, valamint a fizetési rendszerek zavartalan működésének előmozdítása. Ezen alapvető feladatok ellátásához elengedhetetlenek a biztonságos és hatékony pénzügyi piaci infrastruktúrák, különösen elszámolási rendszerek.
- (2) A KBER céljainak elérése és feladatainak ellátása érdekében az Európai Központi Bank (EKB) és a nemzeti központi bankok megfelelő eszközöket bocsáthatnak rendelkezésre, az EKB pedig rendeleteket alkothat annak érdekében, hogy biztosítsák az Unión belüli és a más államokkal fenntartott elszámolási és fizetési rendszerek hatékony és megbízható működését.
- (3) 2015. március 4-én a Törvényszék ítéletet hozott a T-496/11. sz., Egyesült Királyság kontra EKB ügyben ⁽¹⁾, amelyben megállapította, hogy az EKB nem rendelkezik az elszámolási rendszerek működésének szabályozásához szükséges hatáskörrel. A Törvényszék rögzítette, hogy a Szerződés 129. cikkének (3) bekezdése lehetővé teszi az Európai Parlament és a Tanács számára, hogy rendes jogalkotási eljárás keretében, az EKB ajánlása alapján módosítsa a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának (a továbbiakban: a KBER Alapokmánya) 22. cikkét. A Törvényszék arra a következtetésre jutott, hogy »amennyiben az EKB úgy ítéli meg, hogy az értékpapír-elszámolással foglalkozó infrastruktúrák szabályozására irányuló hatáskör javára történő elismerése szükséges az EUMSZ 127. cikk (2) bekezdésének negyedik francia bekezdésében előírt feladat hatékony ellátásához, az EKB feladata lenne, hogy az uniós jogalkotóhoz forduljon az alapokmány 22. cikkének olyan módosítása érdekében, amelynek révén az az értékpapír-elszámolási rendszerekre történő kifejezett utalással egészül ki«.
- (4) A globális és európai szinten mutatkozó jelentős fejlemények várhatóan fokozzák majd annak kockázatát, hogy az elszámolási rendszereket, különösen a központi szerződő feleket (CCP-k) érintő zavarok fenyegetni fogják a fizetési rendszerek zavartalan működését és az egységes monetáris politika végrehajtását, végső soron hatást gyakorolva az eurorendszer árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges céljára.
- (5) 2017. március 29-én Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága bejelentette az Európai Tanácsnak az Európai Unióból történő kilépésre irányuló szándékát. Az Egyesült Királyság kilépése alapvető változáshoz fog vezetni az egyes rendszerszinten jelentőséggel bíró, euróban denominált elszámolási tevékenységek szabályozásának, felügyezésének és felügyeletének módját illetően, ami kedvezőtlen hatást gyakorolhat az eurorendszer arra való képességére nézve, hogy a fizetési rendszerek zavartalan működését érintő kockázatokat figyelemmel kísérelje és kezelje, valamint az eurorendszer monetáris politikájának végrehajtására nézve.
- (6) A központi elszámolás egyre inkább határokon átnyúló jellegűvé és rendszerszinten jelentőssé válik. Tagjaik sokféleségére és az általuk nyújtott pénzügyi szolgáltatások páneurópai jellegére tekintettel a CCP-k kulcsfontosságúak az Unió egésze és különösen az euroövezet szempontjából. Ezt tükrözi a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽²⁾, amely az érintett nemzeti és uniós hatóságokból – köztük az eurót kibocsátó központi banki szerepében az eurorendszerből – álló kollégiumok formájában megjelenő kollektív felügyeleti rendszert hoz létre.
- (7) E kérdések kezelése érdekében 2017. június 13-án a Bizottság előterjesztette a pénzügyi stabilitásnak, valamint az uniós pénzügyi piacok számára rendszerszintű jelentőséggel bíró CCP-k, biztonságának és stabilitásának javítására irányuló jogalkotási javaslatát. Annak biztosítása érdekében, hogy az eurorendszer mint az eurót kibocsátó

(*) A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

⁽¹⁾ ECLI: EU:T:2015:133.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 648/2012/EU rendelete (2012. július 4.) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról (HL L 201., 2012.7.27., 1. o.).

központi bank el tudja látni a jogalkotási javaslatban előirányzott szerepet, alapvető jelentőséggel bír, hogy a Szerződés és a KBER Alapokmánya alapján rendelkezzen a megfelelő hatáskörökkel. Az eurorendszernek így különösen szabályozási hatáskörrel kell rendelkeznie arra, hogy kötelező értékeléseket fogadjon el és – más uniós hatóságokkal szoros együttműködésben – korrekciós intézkedéseket írjon elő. Ezenkívül, amennyiben az euro stabilitásának védelme érdekében szükséges, az EKB-nak szabályozási hatáskörrel kell rendelkeznie arra, hogy a jelentős mennyiségű euróban denominált tranzakciót elszámoló CCP-kre vonatkozó további követelményeket fogadjon el.

- (8) A KBER Alapományának 22. cikke »A KBER monetáris feladatai és műveletei« című IV. fejezet részét képezi. Ennek megfelelően az ott megállapított feladatok csak monetáris politikai célokra vehetők igénybe.
- (9) Ezen okokból a KBER Alapokmánya 22. cikkének módosítása útján az EKB részére szabályozási hatáskört kell biztosítani az elszámolási rendszerek, így különösen a CCP-k tekintetében,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A KBER Alapokmányának 22. cikke helyébe a következő szöveg lép:

»22. cikk

Elszámolási rendszerek és fizetési rendszerek

Az EKB és a nemzeti központi bankok megfelelő eszközöket bocsáthatnak rendelkezésre, az EKB pedig rendeleteket alkothat annak érdekében, hogy biztosítsák az Unión belüli és a más államokkal fenntartott elszámolási és fizetési rendszerek, valamint a pénzügyi eszközök elszámolási rendszerei hatékony és megbízható működését.«

2. cikk

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.”

Kelt Frankfurt am Mainban, 2017. június 22-én.

az EKB elnöke

Mario DRAGHI
